

BOYUN EĞME

Türkiye Komünist Gençliği: Uyuşturucuyla mücadelede sınıf cephesi

Yoksul kitlelere koşulları değiştirmek yerine
onlardan uzaklaşmanın sahte yollarını öğreten
sermaye düzeni... ■ Sf. 8

Bütün yetkiler tek adamın elinde, patronlar alkışlıyor

SALTANAT PARADA OLDUĞU SÜRECE

SULTAN SENSİN

İBN-İ HALDUN'DAN ARAP MARX ÇIKAR MI? / ORHAN GÖKDEMİR ■ Sf. 15

ENVER
AYSEVER'LE
BOYUN
EĞMEYEN
SORULAR

Onlar terörist mi?
Siz insan
mısınız?
Enver Aysever
■ Sf. 10

Metin Kurt'un
'çizgisinde'
Futbol
Turnuvası
■ Sf. 12

Emperyalizmi unutmak
Emperyalizmi
çarpıtmak
Kemal Okuyan
■ Sf. 19

18 MAYIS / ANKARA

OSTİM'de metal işleri yapan bir işyerinde malzeme kamyonunun üzerine çıkarak malzeme paletlerini halatla yük taşıyan motora bağlayan Mesut Birinci (21), taşıma sırasında halatların kopması sonucu metal parçaların altında kalarak yaşamını yitirdi.

18 MAYIS / KARABÜK

Traktörü ile çalıştığı makaralı halat yardımıyla yamaçtan tomruk çeken 68 yaşındaki Nuri Kazancı, destek olarak kullandığı ağacın sökülüp üzerine devrilmesi sonucu direksiyon başında yaşamını yitirdi.

18 MAYIS / URFA

İstanbul'da çalıştığı inşaatın 18'inci katından düşen bir işçi hayatını kaybetti. Ölen Ali Dal'ı yüksekten düşmekten koruyacak paraşüt tipi emniyet kemeri bulunmuyordu.

20 MAYIS / KONYA

Konya'nın Derebucak ilçesinde mermer ocağında büyük bir taşın iş makinesinin üzerine düşmesi sonucu operatör Güröl Gürsoy (28) hayatını kaybetti.

20 MAYIS / BOLU

Belediye işçisi Mehmet Öztaş, seyir halindeki kamyonetten düşerek hayatını kaybetti. Kaza ile ilgili detaylı bilgi açıklanmadı.

22 MAYIS / ANKARA

Sincan OSB'de Hidromek fabrikasında son üç aydır haftanın 7 günü ayda 80 saat mesai ile çalışan Sedat Berikpak (36) geçirdiği iş kazası sonucunda hayatını kaybetti.

22 MAYIS/ELAZIĞ

Köydeki tarlasında çapa makinesi ile çalışan Mehmet Yeşilak (62), kendini makineye kaptırarak hayatını kaybetti. Çalıştığı makinenin kendini makineye kaptırmaktan koruyacak koruyucu kapakların olmaması kazaya sebep olmuş olabilir.

23 MAYIS / İSTANBUL

Ümraniye'de altyapı çalışmaları sırasında göçük yaşandı. Göçük sırasında kanalizasyon borularının döşendiği çukurda bulunan Sait Çam, ağır yaralandı.

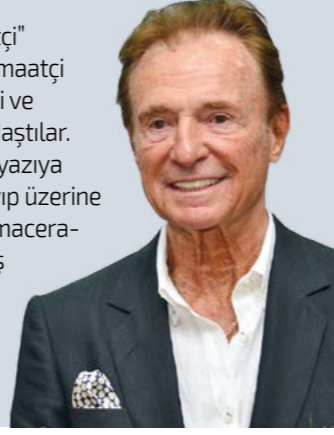
**BOYUN
EGME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 76

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti **Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür:** Mehmet Kuzulugil
Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil **Tasarım:** Özgür Aydoğan, Uğur Güç
ISSN: 2564-7385 **Adres:** Osmanağa Mah. Osmançık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul **Baskı:** Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

SENİN OĞLUN "FETÖ" CÜ-AMA SEN DE BİR KERESİNDE İÇMİŞTİN!

Sözcü gazetesi sahibi Burak Akbay'ın babası Ertuğrul Akbay, oğluna "Cemaatçi" diyen Fehmi Koru'nun "kirli çamaşırlarını" ortaya döktü... Hayır, Koru'nun cemaatçi yıllarının belge ve bilgilerini ortaya dökmeyi. Vaktiyle bir barda birlikte içtiklerini ve içkiyi fazla kaçıran Koru'nun bardaki kadınları taciz ettiğini anlattı. İki eski arkadaşlıklar. Arkadaşlardan gazeteci olanı diğerinin oğlunun "Fetö'cü" olduğunu yazmış, bu yazıya dayanarak polis arkadaşının oğlu hakkında gözaltı kararı çıkarmıştı. Ayrıp. Bu ayıp üzerine arkadaşlardan gazete patronu olanı da vaktiyle birlikte yaptıkları "zamparalık maceralarını" ortaya döktü. Yazılanlardan çizenlerden anlaşıldığı kadarıyla iki arkadaş da görüntüde derin bir şekilde dindar. Ama bu birbirlerini gammazlamalarını, gözlerden irak olunca içip dağıtmalarını, kadınları taciz etmelerini, özel ilişkilerini ortaya dökmelerini engellemiyor. Hep böyledir, din çoğaldıkça ahlak azalır. Geçmiş olsun her iki arkadaşına da!

Damadın maceraları: Bölüm 2

Aİman Spiegel Online "Erdoğan'ın damadı ve Dubai'deki milyonlar" haberini manşetine taşıdı geçtiğimiz günlerde. Haberde, "Malta Dosyaları" ile ortaya çıkan AKP Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı Berat Albayrak'ın Dubai'deki milyonlarca avro hukuk hesabının Türkiye'ye aktarılması konu ediniyor, Dubai'deki yüklü paranın Türkiye'ye aktarılmasında ortaya çıkan "yüzde 20 vergi ödenmesi" zorunluluğunun "aşılması" konusundaki uluslararası mali oyunları ortaya seriliyordu.

BAYKAL BİLDİĞİNİZ BAYKAL: BAŞTAN AYAĞA HIRS

Baş her sıkıştığında AKP Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın yardımına koşan CHP Antalya Milletvekili Deniz Baykal, Erdoğan'ın 2003 yılında milletvekili seçilme yasağının kaldırılmasına verdiği destekten dolayı hiç pişman olmadığını söyledi. "Baykal, "Pişman mısınız diye sorarsanız; hayır, pişman değilim. Bugün yaşadığımız sorunları Tayyip Bey'e milletvekilliği seçilme hakkı verilmesinden dolayı kaynaklandığını zannetmek kadar naif, gerçeklikten kopuk, hayali bir değerlendireme olamaz. Adam yüzde 34 oy almış. Şimdi bunu sen milletvekili seçtirmeyeceksin. Bu demokrasiye de, siyasi ahlaka da, hukuka da aykırı, sürdürülebilir değil." Bu cevap üzerine "Beyefendi demokrasi de siyasi ahlak da, hukuk da artık yok farkında mısınız?" dediler mi bilmiyoruz. Dememişlerdir! Sürdürülebilir olmaz...

Makaleye göre paralar önce Malta'ya aktarılıyor, ardından Malta'daki paraların İsveç'te kurulan 4 ayrı paravan şirket üzerine aktarılarak, aklanma işlemi tamamlanıyor. Ancak Malta'daki mevcut yasaya göre, ülkede kalıcı oturma olmayıp düzenli bir işletmesi olmayanlar için para transferlerinde yüzde 35'lik vergi uygulanıyor, paranın tamamının çekilmesi durumunda ise toplam miktarın yüzde 80'i iade ediliyordu. Bu nedenle 2015'te İsveç'te oluşturulan 4 paravan şirkete 2016'da 8 yenisinin eklenmişti. Bu yolla, paraların Türkiye'ye aktarılmasında herhangi bir zorlukla karşılaşılmasının önüne geçilmesi umut ediliyordu...

Spiegel'in iddiaları böyle. Haber üzerine Berat Albayrak'ın avukatı bir açıklama yaptı ve müvekkilinin iddia edildiği gibi yurt dışındaki herhangi bir bankada hesabı olmadığını söyledi. Başta Spiegel Online olmak üzere Türkçe gazetelerin internet sitesindeki iddialar da gerçek dışıydı. İlgililer hakkında dava açacaklardı. İkinci yarı ilk duruşmadan sonra...

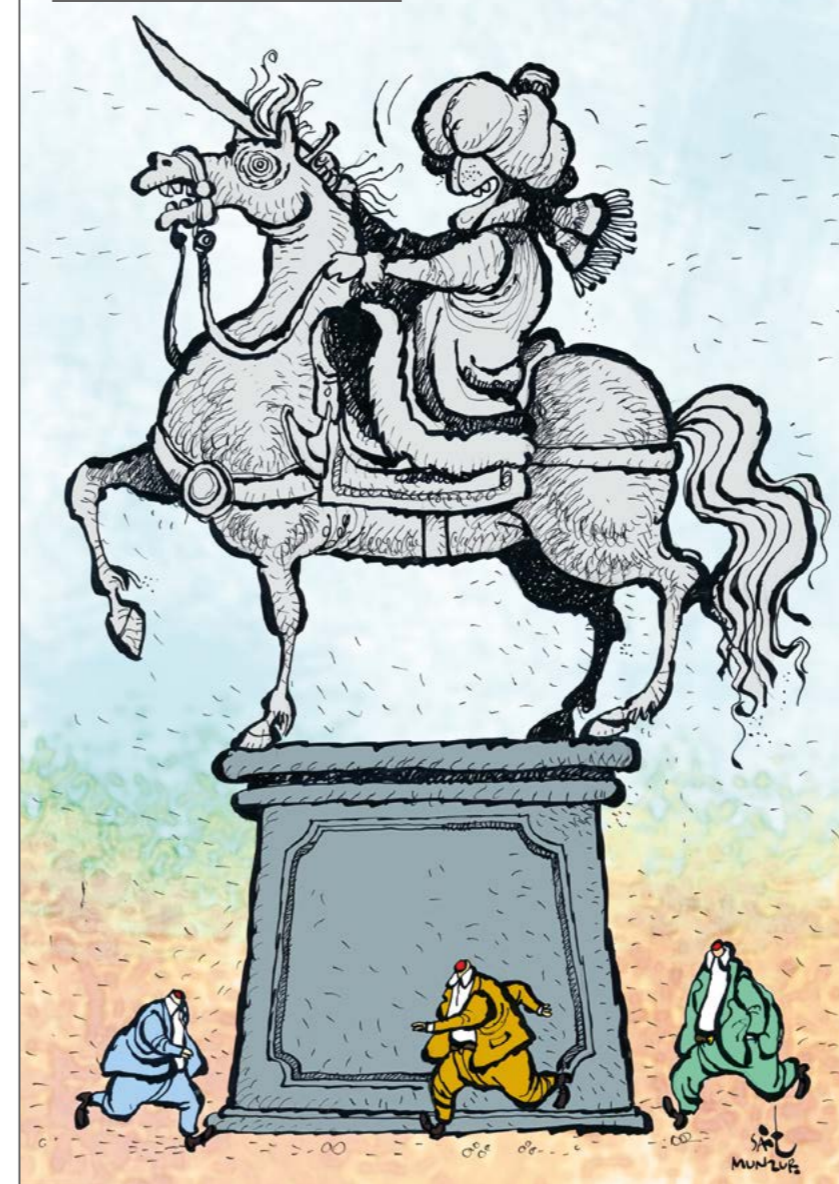
'ALLAH BELANIZI VERSİN, BU KADAR DA ÇALINMAZ Kİ...'

İzmir'de Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Tarih Bölümünden Doç. Dr. Erkan Göksu, yazdığı bir çalışmanın noktasına virgülüne dokunulmadan ve kaynak gösterilmeden kopyalanmasına isyan etti. Öfkesini de Twitter hesabından "Allah belanızı versin" diyerek dile getirdi. Olay şöyle gelişmişti: Kendi konusuyla bağlantılı olan çalışmaları inceleyen Göksu, başka bir tez çalışmasında kendi yazdığı çalışmanın bir kısmının kopyalandığını fark etmişti. Açtı sosyal medya hesabını yumdu gözünü. İsyani dile geldi: "İfşa ediyorum... Bugün yeni ne var diye YÖK'ün Ulusal Tez Merkezinde bir tarama yapayım dedim. Türklere Silah ve Askeri Yapı' başlıklı bir tez görünce sevindim.

Bir bakayım, bizim yaptıklarımıza bir ilave yapılmış mı, eksiklerimiz tamamlanmış, yanlışlarımız düzeltilmiş mi diye heyecanla tezi incelemeye başladım. Başlamaz olaydım. Adam benim Türk Kültüründe Silah' almış, başlıkları ve dipnotları da dahil olmak üzere aynen aktarmış. Özeti, önsözü, sonucu dahi kendi cümleleriyle yazma zahmetine girişmemiş. Daha önce de gördüm ama böylesine şahit olmamıştım. Allah böyle tez hazırlayanın da, hazırlatmanın da, jürisinde olup kabul edenin de memlekette ilmi ve tarihçiliği bu noktaya getirenlerin de belasını versin." E, KHK, OHAL falan derken kovulan kovuldu, geriye bunlar kaldı. Allah kabul etsin artık. Amin!"

SÜLEYMANCILARIN ÇOCUK CEHENNEMİ

Adana'nın Aladağ ilçesinde Süleymanlılara ait öğrenci yurdunda çıkan yangında çocuklarını yitiren ailelerin TBMM Yurt Yangınına Araştırma Komisyonu üyesi milletvekillerine anlattıkları, yurt adı altında bir çocuk cehennemi yaratıldığını ortaya çıkardı. Henüz ortaöğretim çağındaki çocuklara gecenin geç saatlerine kadar bulaşık, çamaşır yıkatılıyordu. Gece gündüz kesintisiz süren "din eğitimi" nedeniyle çocuklar sınavlara hazırlanamıyor, "çalışmıyoruz" diye ağlıyorlardı. Ailelerin anlattıklarına göre o yurtlara o çocukları yönlendiren de devletin milli eğitim müdürüyüdü. Bir çocuğun yakını "Süleymanlıların yurdu kapanmasını diye bizim çocuklarımızı Milli Eğitim oraya yerleştirdi" dedi

SAMANALTI / Sait Munzur**Orhan Aydın'a hükümsüz ceza!**

SOl yazarı ve Oyuncu Orhan Aydın Bursa 12. Asliye Ceza Mahkemesinde süren yargılamasında, dönemin başbakanı Ahmet Davutoğlu ile dönemin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu'nu eleştiren sosyal medya paylaşımları nedeniyle suçlu bulundu. Mahkeme hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildi. 5 yıl süreyle denetim altında tutulacak olan Orhan Aydın "yeni bir suç işlemediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülükler uygun davranıldığı takdirde" açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kalkacak ve davanın düşmesine karar verilecek.

"Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına" son dönemde benzer siyasi suçlarda çokça başvuruluyor. Mahkemenin "yükarıdan" gelen kararlar hüküm vermek zorunda kaldığı durumlarda mahkeme heyetinin vicdani yükünü bir nebze hafifleten bu uygulama, kimi zaman da hukuk dışı cezaların siyasal sonuçlarını, olası protesto ve tepkileri ertelemeye dönük olarak da uygulanıyor.

Orhan Aydın, son celsede yaptığı savunmada sanatçı ve yazar kimliğine işaret ederek, Türkiye Komünist Partisi üyesi olduğunu bildirdi. Siyasi kişiliği olan birisi hakkında, akıl hastası olduğuna dair şüphe bulunan, çok sayıda kişi hakkında benzer mahiyette ihbarda bulunan, sarık ve cüppe ile dolaşan bir kişinin ihbarıyla dava açılmasının hukuk sisteminin bir ayıbı olduğunu söyleyen Aydın, kendisinin eleştirdiği dönemde Başbakan olan Ahmet Davutoğlu'nun icraatlarının, bizzat kendi partisi içinde sorgulandığını hatırlattı.

Sosyal medya paylaşımlarıyla hakaret ettiği iddia edilen Sema Ramazanoğlu'nun ise Meclis kürsüsünden tecavüzü meşrulaştıran bir konuşma yaptığını söyleyen Orhan Aydın, bakanın kendi partisinden ve tüm kamuoyundan benzer tepkiler aldığını, hatta bu tepkilerin sonucu olarak bir sonraki hükümette kendisine yer verilemediğini bildirdi.

Tek Reis, tek Başbakan, tek Cumhurbaşkanı, tek Genel Başkan!

AKP'li Cumhurbaşkanı döneminin vaadettikleri

Bütün koltuklarda o oturuyor artık. Aslında oldukça tedirgin edici. Her şey kontrolü altında olacak gibi görünüyor ama bu durum aynı zamanda her şeyin onun için bir tehdit olacağı anlamına geliyor. Burjuvazimiz ise bütün koltukları tek bir adama teslim etmiş olmaktan çok da rahatsız değil. Benzetmiş olmayalım, Louis Bonaparte'tan bu yana, tek adam yönetimi ile para sahiplerinin güzel geçindikleri birçok örnek var. Üstelik, bu sefer kendini hep tehdit altında gören, dolayısıyla ne istense vermeye hazır bir figür sahnede.

Tek adam yönetiminin büyük siyasi riskler yarattığına işaret eden çok kimse var. Bunların bir kısmı yöneten blok içinde ağırlığı olan ya da bir ağırlığın sözcülüğünü yapan kimselerden oluşuyor. Bir de AKP'liler var. Orada da AKP Kongresi'nde somutlaşan "yeni biçim"e dönük kuşklar ifade edilebiliyor.

Öte yandan Erdoğan'ın "dümeni" mutlak olarak eline almasının sermaye cephesinde öyle büyük bir panik yarattığı söylenemez. Referandum sonuçlarını ilk onaylayan, daha YSK'den ya da AKP'den "sonuç Evet" açıklaması gelmeden sonucu ve sonuçtan beklediği sonuçları açıklayan TUSİAD olmuştur. TUSİAD, "şimdi ekonomiye yoğunlaşalım lütfen" diyerek taze "Başkan"ı önce selamlayıp, sonra yol göstermiş oldu.

Artık yargı Erdoğan'ın elinde. Yürütme o. Yasama elinin altında. AKP kongresiyle buna tek adamın iradesinden milim sapması mümkün olamayacak bir iktidar partisinin oluşturulması eklendi.

Biraz aceleyle geldi. Sultanın acelesi var çünkü. Olağan kongreyi bekleyemedi. Tartışmalı bir referandumla elde edilen tartışmalı bir sonuca dayanarak ülkeyi yönetecek. Belli ki arkasını da çok sağlam hissetmiyor.

Ancak oldubittiye getirilen AKP kongresinin yarattığı birçok sorun var. Sorunlardan birisi "yeniden yapılandırma" denilen şeyin zülfü yare degecek olan kısmı ile ilgili. Bakanlar değişecek, birilerinin yerini birileri alacak ama

daha önemlisi parti aracılığıyla dağıtılan dükalkların üzerinde, buna yerel yönetimler de dahil, Sarayın kontrolünün artması. Bu gerçekleşirse pek çok kişinin "kurulu düzeni" bozulabilir. Bu da Sarayın kaldıramayacağı gelişmeleri tetikleyebilir.

Sonuçta referandumun ardından bir de kongre "kazanmış" olan Erdoğan, hâlâ diken üstünde duruyor.

En büyük güvencesi ise önemli güçlerin hepsinin aynı gerginliği yaşıyor olması. Erdoğan'a mahkûmiyet olarak tanımlamak o kadar doğru olmayabilir. Sadece Erdoğan verdiği alabilecek bir egemen güçler bloğu var karşımızda.

Erdoğan'ın, AKP genel başkanlığı döneminde Türkiye-AB ilişkilerinin nereye gideceği merak ediliyor örneğin. Söylediklerine göre üyelikten vazgeçme söz konusu değil ama ilişkilerin nasıl düzeleceği konusunda da net bir planları yok. Bakacaklar. Daha doğrusu herkes birbirine bakacak. RTE sıkışıkça AB ve ABD konusunda daha tavizkar olacak. AB ve ABD ise RTE'nin daha sıkışması için elinden geleni esirgemeyecek. Şu anda ilişkilerde belirgin bir kriz yok çünkü bu denklem herkes için ehven-i şer. Denklem bozulursa ne olur diyorsanız, yeni durumun ruhuna uygun bir cevap verebiliriz: Allah büyük!

Küçülen, daralan, sıkışan bir Türkiye'de tartışıyoruz bütün bunları, evet. Ama ülkenin burjuvazisinin ruh hali bu. Bir adıma üç, beş, on adımla karşılık vermeye hazır bir doymazlar çetesi nihayetinde karşımızdaki. O arada

Cumhuriyet yıkılmış, laiklik yerle bir edilmiş, yoksulluk arşı aşmış, eğitim parçalanmış, her yeri karanlık basmış kimin umurunda? Tabii ki bizim.

O ARTIK BİR MUKTEDİR

"O bir İslamcı değil, muhafazakâr değil, demokrat hiç değil, o artık bir muktedir. İnandığı tek şey oturduğu koltuk, kendine bile inanmıyor." Bu sözler "anti-kapitalist Müslüman" İlahiyatçı İhsan Eliaçık'ın. Bu, bir inanca yaslanarak iktidara gelen ve oturduğu koltukta büyük bir hızla başka bir şeye dönüşen bütün sağ kökenli siyasal simaların kişisel dönüşümü aynı zamanda. İslamcılık, muhafazakârlık, milliyetçilik veya demokratlık o koltuğa oturma kadar. Koltuğa oturduktan sonra bütün değerler ve bütün ilkeler büyük, geniş, yumuşak bir koltuğa dönüşüyor. Tek hedef, tek yol, tek hirs kalıyor geride; o koltuğa sahip olmak, o koltukta oturma süresini uzatmak.

Üstelik bu durum, muhterisin iktidarını güçlendiriyor. Paranın sultanlığında, paraya hükmedenler, kendi iktidarı dışında hiçbir değere tutkun olmayanların en uygun yöneticiler olduğunu biliyorlar. Onlar koltuğa yapışırken, para ve güç temel değer oluyor ve egemen sınıflar en çok böyle yönetmeyi seviyor.

Tayyip Erdoğan'ı parti genel başkanlığından başbakanlığa, başbakanlıktan cumhurbaşkanlığına, oradan yeniden parti genel başkanlığına savuran yol da işte o büyük, kutsal koltuğun yolu. 15 yıldır o koltukta. 2019'da başkan

seçilmek, mümkünse 2023'e kadar o koltukta oturmak istiyor. Koltuğu kaptırmamak için imkan olsa monarşi ilan edebilir, evet. Zaten genel başkanlık koltuğuna oturmak için partisini de parçalamayı göze alarak bu kararlılığını gösterdi. Şimdilik bütün koltuklarda aynı kişinin oturmasına parti içinden yüksek sesle itiraz eden yok ama homurtular artık saklanmıyor. Şimdilik bütün koltuklar onun fakat koltukların altındaki zemin de giderek kayganlaşıyor.

"Artık herkesin, toplumun tüm kesimlerini temsil etmesi mümkün olmayan bir cumhurbaşkanının tekil iradesi tarafından yönetildiğini bir an önce kavramasında büyük yarar vardır." Bunların söyleyen soL yazarı Oğuz Oyan. Partilerin, seçim sisteminin, parlamentonun vb. kurumların sağladığı illüzyon artık bozuluyor. Bundan böyle ülkede olan her işin tek bir sorumlusu var. Nimetleri kadar faturası da büyük olacak bir döneme giriyor RTE özetle. Bir bakıma attığı son adımlarla altından kalkması çok zor bir işin altına girdi. Üstelik bu kez pas vereceği, top çevireceği bir hükümet de yok.

Oyan'a göre hukuk devleti açısından bir gerileme olarak görülen şey, siyasi düzlemde muhalefete yeni bir fırsat bile sunmakta. Tek partili rejimden çok partili yapıya geçiş şimdi tersine sarmayı marifet sanıp bir de geçmiş üzerinden gerçekleştirmeye girişimlere gerekli yanıtın bıkmadan usanmadan verilmesi şart. Geçmiş sürekli kötülleyen ve bütün kötülüklerin kaynağı- nı 1950 öncesi uygulamalar olduğunu söyleyen RTE, bir anlamda o günlerden feyz alan bir yönetim modeli oluşturuyor. Bütün kuvvetler elinde, AKP'nin değişmez genel başkanı, haliyle çoktan bir tür "milli şef"e dönüşmüş durumda. Fark şurada: Model aldığı milli şef bütün bunlardan kendi arzusuyla vazgeçmişti. RTE bütün her şeyi bizzat kendi elinde toplamaya çalışıyor.

AKP'nin gözden düşmüş ideologlarından Etyen Mahcupyan oluşan tuhaf fotoğrafı kendi terimleriyle şöyle yorumluyor: "Referandumda kabul edilen yönetim sistemi cumhurbaşkanını her koşula uyum gösterilmek zorunda kalacak bir lider haline getiriyor. Hükümet, Meclis ve yargı cumhurbaşkanının olmasını istediği gibi davranmak durumunda... AKP kongresi bu durumu 'içeriden mühürleyen' bir işlev gördü. Erdoğan'ın parti başkanlığı tüm yönetimi tek bir kişinin iradesine ve tercihlerine kilitledi. Asgari demokratik mekanizmayı veri alırsak, şu an itibarıyla Erdoğan'ın isteyebileceği ama sahip olmadığı hiçbir siyasi yetki kalmadı. Başarı için ilave hiçbir unsura ihtiyacı yok... Buna karşılık başarısızlık da tamamen kendisine ait olacak."

Artık yargı onun elinde, yürütme onun, yasama da fiilen elinde. Şimdi bir de ortada tek adamın iradesinden milim sapması mümkün olmayan bir iktidar partisi oluşturuluyor. Hem de alelacele. Acelesi var belli ki yeni sultanın. Öyle ki olağan kongreyi bekleyecek sabrı gösteremedi. Hem yargıya hem partiye bir an önce tam hâkim olmaya çalıştı. Bu telaşın söylediği şu: Bütün bunları tartışmalı bir referandumla elde edilen tartışmalı bir sonuca dayanarak yaptığının bilincinde. Bu sonuç onu koşturmuş mecbur bıraktı. Şimdi var gücüyle koşuyor ama attığı her adım bacaklarındaki ve beyindeki acıyı daha artırıyor. Durursa düşeceğinin bilincinde. Nefesi kesilmeden yapacağını yapmalı. Acelesi budur.

AKP KONGRE TELASI

O aceleyle oldubittiye getirilen AKP büyük kongresinin de yarattığı birçok sorun var. Bu sorunların başında parti aracılığıyla dağıtılan dükalklardan bundan böyle sadece saray tarafından kontrol edileceğinin hissedilmesi geliyor. Kongreden sonra duyulan feryatları

rın önemli bir kısmı bununla ilgili. Bu tekelleşme partiyeye çıkarlarıyla da bağlı olan geniş bir gurubu rahatsız etti. Üstelik merkezi idarenin dizayn edilmesinin ardından sıranın yerel yönetimlere geleceğini ve orada da kurulmuş birçok düzenin bozulacağını pek çok kişi hissediyor, görüyor.

Öte yandan Anayasa değişiklikleri ile yarattıkları ucube yönetim biçimi AKP'ye de sırayet etmiş durumda. Telaşla, düşünülmeden, tek bir kişinin ihtiyacına ve isteklerine göre atılmış adımların sonuçları bunlar. Tuhaf bir şekilde

Cumhuriyetle AKP aynı kaderi paylaşıyor. İkisi de tek adama göre tasarlanmıyor, ikisi de bu yönde atılan her adımla birlikte daha da işlevsizleşiyor, içi boşaltılıyor.

SÜREKLİ OHAL DÜZENİ

Yani hâlâ büyük bir yıkım sürecinin içinden geçiyoruz. Bu yıkıma imkan veren tek şey de RTE'nin elindeki OHAL sopası. Nitekim Olağanüstü Kongrede 15 Temmuz darbe girişiminin ardından uygulamaya sokulan olağanüstü hal uygulaması ile ilgili de konuşan Erdoğan "Huzura

kavuştuğumuz ana kadar OHAL'i kaldırmayacağız. Neyimiz eksik, fabrikalar mı çalışmıyor, okullar mı kapalı?" dedi. Bunun meali, "OHAL'e mecburuz". Zaten bu yönde bir açıklamayı rahatsızlık yaratacağını bile bile TUSİAD toplantısında da yapmıştı.

AKP Cumhurbaşkanının referandumda olduğu gibi 2019 seçimlerine de OHAL şartlarında gitmeyi, her ihtimale karşı OHAL sopasını elinde tutmayı planladığı açık. Artık o sopa olmadan bırakın 2019 seçimlerinden zaferle çıkmasını, yönetimi o tarihe

kadar elinde tutması bile kuşku- lu. Attığı her adım toplumdaki öfkeyi çoğaltıyor. Gezi ve Tekel Direnişi korkusu Sarayın üzerinde felç edici bir etkiye sahip. OHAL bir öfke kontrol aracı olarak şimdiye kadar faydalı bir işlev gördü ama bu etkiyi daha ne kadar göstereceği kuşku- lu.

Bu çaresizlik artık tek işlevi saray dalkavukluğu olan med- yada bile alaycı bir ifade ile ken- dine yer buldu. Sarayın en ateşli destekçilerinden Ahmet Hakan, basketbol takımının Avrupa Şampiyonluğu'nun ardından kulüp başkanı Aziz Yıldırım'a şu tavsiyelerde bulunuyordu:

"Bir: Hemen Fenerbahçe Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Sistemi'ne geç.

İki: "Yeni Atılım Dönemi" di- yerek olağanüstü kongreyi topla.

Üç: Fenerbahçe'de OHAL ilan et.

Dört: Yönetimde tasfiyeleri başlat.

Beş: Futbol Federasyonu Başkanlığı'na talip ol.

Altı: Muhtarlarla buluşma toplantıları düzenle.

Yedi: Mahmut Uslu'nun adını Binali Yıldırım yap."

İyi ama bütün bu yapılan- rın riskleri ortadan kaldıracığını kim söylüyor? Mahcupyan yukarıda zikrettiğimiz yazısını şöyle

sürdürüyor: "Açıkçası bu çok yüksek bir risk seviyesini ifade ediyor. Demokratik ülkelerde siyasetçiler genelde üzerlerindeki riski, siyasi alanı genişletme- rek hafifletme yoluna giderler. Ancak Erdoğan her konuda her şeyle bizzat ilgilenmek isteyen biri... Bunun anlamı önemli/önemsiz konu ayrımının ortadan kalkacağı bir sürece doğru gidilecek olmasıdır. Dolayısıyla en ufak konudaki başarısızlığın bile tehdiye dönüştüğü siyasi bir dönemden geçeceğiz. Erdoğan'ın bu süreçte bir zırha ihtiyacı var ve ne olduğunu kongredeki konuşmasından anlıyoruz: 'Bitmesi beklenmemesi gereken' iç ve dış tehditler. Konuşmanın ana çıkış noktası FETÖ/PKK tehdidiydi. Terör saldırısı altında resmedilen Türkiye'nin OHAL'den (belki hiçbir zaman) çıkmayacağını da bu vesile ile öğrenmiş olduk."

Bütün bunlar Erdoğan'a güç devşirme programının muhtemel akıbetini ele veriyor. AKP aslında işte bu tek hedef üzerine kurulu bir parti. Ve döndü dolaştı başladığı yere geldi. Görülen şu; RTE'nin hırsı ona güç devşirerek nihayete erdirilebilecek gibi değil. Partinin götürülüp yeniden ona teslim edilmesi de haliyle AKP için yeni bir dönem anlamına gelmiyor. Mahcupyan

da partiye "nereye vardıklarımı" sorun etmelerini tavsiye ediyor.

ERDOĞAN'IN GELECEĞİ

Erdoğan'ın, AKP genel başkanlığı görevini de üstlenmesiyle Türkiye'de 'partili cumhurbaşkanlığı' dönemi de başlamış oldu. Parti başkanlığıyla birlikte 15 yıldır iktidardaki AKP'yi 'yeniden yapılandırarak', nasıl yapacaksa artık? OHAL düzeni kuracak, piyasayı sorunsuz işletecek, AB ile ilişkilere çeki düzen verecek, gelgitli dış ilişkileri toparlayacak. Asıl önemlisi ekonomiyi çeki düzen verecek. Kendisini ve AKP'yi var eden 10 yıllık yükselişin sonuna gelindiğini bilerek hem de. Bunu nasıl yapacağını işaretleri var. Söylenenlere göre hükümeti kendine göre reorganize edecek. 10 bakan gidici veya 10 yeni bakan gelici. En çok da ekonomi yönetimini değiştirmeye hevesli. Çünkü bütün veriler büyük bir ekonomik krizin yaklaşmakta olduğunu gösteriyor.

Bu dönemde Türkiye-AB ilişkilerinin nereye gideceği de merak konusu. Üyelikten vazgeçme söz konusu değil ama ilişkilerin nasıl düzeleceği konusunda da net bir planları yok. Bakacaklar. Daha doğrusu herkes birbirine bakacak. RTE sıkıştıkça AB ve

ABD konusunda daha tavizkâr olacak. AB ve ABD ise sıkışması için elinden geleni esirgemeyecek. Bu denklem herkes için eh- ven-i şer. Denklem bozulursa ne olur diyorsanız, yeni durumun ruhuna uygun bir cevap verelim: Allah büyük!

RTE cumhurbaşkanı koltuğundan kalkmadan hem baş- bakan hem AKP genel başkanı koltuğuna oturdu. Son koltuğu AKP genel başkanlığı. Haliyle bir anlamda diğer koltuklar yok hükmünde. Türkiye Cumhuriyeti artık bir parti devletidir.

ZENGİNLER NE İSTER?

Çok sorunlu görünmediğinin işaretlerini alıyoruz. Mayıs ayının ortalarında RTE'nin TÜSİAD Yüksek İstişare Kurulu'na katılacağı haber verildi. Ertuğrul Özkök bu mutlu haberi değerlendirdiği yazısına bir önceki toplantıda çekilmiş bir fotoğraf ilaştırdı. Fotoğrafta toplantının en ön sırasında RTE'nin iki yanına dizilmiş TÜSİAD'ın ağır topları görülmüyordu. Hepsisi mutsuzdu. Özkök "İnşallah bu defa bu fotoğraf gelmez" diye başlıyordu yazısına. Ön sırası mutsuz iş insanlarından oluşan bir galeriydi söz konusu olan. Ve onlara adeta fırça atan bir Cumhurbaşkanı vardı fotoğrafta. Özkök bu kez yayınlanacak fotoğrafta gülen yüzler görmeyi umut ediyordu.

Özkök'ün bu temennisini, fotoğraftaki mutsuz işadamlarının temennisi olarak alabiliriz. Çünkü Özkök'ün bunları onların duygularını öğrenmeden yazdığını düşünemeyiz. Devamı gayet açık. Özkök, o fotoğrafların hepsinin umutla Cumhurbaşkanlığı'ndan açılım beklediğini haber vermektedir. Çünkü şundan emindir: Cumhurbaşkanı'ndan bir adım, öteki taraftan üç, beş, on adım getirecektir.

Küçülen, daralan, sıkışan bir Türkiye'de tartışıyoruz bütün bunları, evet. Ama ülkenin burjuvazisinin ruh hali bu. Bir adıma üç, beş, on adımla karşılık vermeye hazır bir doymazlar çetesi nihayetinde karşımızdaki. O arada Cumhuriyet yıkılmış, laiklik yerle bir edilmiş, yoksulluk arşı aşmış, eğitim parçalanmış, her yeri karanlık basmış kimin umurunda?

Tabii ki bizim. Düzen artık gününbirlik yaşıyor, yarını planlayamıyor. Bir dönemin sonuna yaklaşıyoruz veya bir yeni dönem başındayız. Aydınlik, cumhuriyet, laiklik, eşitlik, özgürlük artık her zamankinden daha fazla sosyalizan bir iştir... ■

AKP'nin İslamcı siyaseti

Din çoğaldıkça ahlak azalıyor

AKP'nin en önemli destekçilerinden olan bir cemaat Diyanet İşlerinin başındaki kişiyi "FETÖ"cü olmakla suçluyor. Hoş, İslamcı olup da yolu AKP'ye düşen kim değil ki? "FETÖ"çüler Nurcu. Diğerleri eğer Nurcu değilse Nakşibendi. Sonuçta hepsi aynı evin çocukları. AKP dini çoğalttı evet ama bu arada da ahlakı azalttı. Meşruiyetini hep ahlaktan alan din şimdi yeni bir meşruiyet kaynağı arıyor. İslamcıların ahlak kaybı büyük. İslamcılığın, ahlakı da kendisi de hükümsüz!

■ GÖKÇE GİRESUNLU

AKP Türkiye'nin "İslamcı" siyaset geleneğinin bir uzantısı. Kurulduğundan bu yana dönem dönem bu gömleği çıkardıklarını, merkez sağda konumlandıklarını iddia ettikleri oldu. Ama güçlendikleri oranda bu iddiayı yalanlayacak işler yapmaya, mesajlar vermeye özen gösterdiler. 2013 yılından bu yana bir yandan partiye asıl İslamcı rengi veren Fethullah Gülen cemaati ile mücadele ederken bir yandan da İslamizasyonu militan bir biçimde uygulamaya çalışıyorlar. Bu arada devleti bütünüyle islamize etmeyi başardılar ama toplumun önemli bir kesiminin bu politikanın daha fazla yayılmasına tepki ve direnç göstereceği de belli oldu.

AKP bir ekonomik istikrar döneminin üzerine geldi. Bu dönemi sınırsız bir özelleştirme ve kuralsız bir inşaat faaliyeti ile taçlandılar. Bu arada AKP ilahiyatçısı Hayrettin Karaman'ın deyişiyle "günah işleme özgürlükleri"ni de önünü ardını düşünmeden kullandılar. Bu sistemin hâlâ ayakta olmasının en önemli nedenlerinden biri bu yağmaya halkın önemli bir bölümüne de ortak etmiş olmaları. Müslüman ama ahlaksız bir taban yaratıldı böylece.

Saptama bizim değil Diyanet İşleri Başkanlığının. Diyanet 2017-2021 yılları için stratejik plan hazırladı. Plan, imam hatip liselerinin mezun sayısının kontrolsüz olduğu ve mezunların nitelik sorunu bulunduğu saptaması üzerinde duruyordu. Konuyla ilgili

raporda da "dine ilgi arttıkça ahlakı değerlerin aşındığı" da vurgulanıyordu. Geri kalanı da özetleyelim: Dine yönelik ilgi ve alaka artıyor ancak ahlakı değerlerdeki aşınma da yaygınlaşıyor. Personelde kurumsal aidiyet duygusu zayıf. İrşat (doğru yolu gösterme) dili zayıfladı, kayırma yapıldığı algısı personelde yok edilemiyor. İslamofobi ve olumsuz islam algısı yaygınlaşıyor. Kurumun üzerinde siyasi etki bulunuyor. Dernek ve vakıflar kontrolsüz şekilde cami ve Kuran kursu inşa ediyor. Hurafe ve batıl inanışlar yaygınlaşıyor. İnsana ve evrene dair yeni bilgiler ortaya çıkıyor. Din, terör ve şiddet içeren yapılarla ilişkilendiriliyor. Ulusal ve uluslararası din referanslı siyasi yapıların sayısı artıyor...

Bu raporun basına yansımalarından bir süre sonra Eski Diyanet İşleri Başkanı Bardakoğlu da "din ve ahlak" konusunda yapılan bir araştırmaya atıfta bulunarak, "Toplumun yüzde 70'i, 'Dindar

sürekli sadaka ile beslemek. Bu uygulamayı da birtakım dini kaidelere dayanarak yaptıklarını iddia ediyorlar üstelik. Böylece büyük kentlerin varoşlarında söylemde dindar, pratikte her türlü kötülüğü ve ahlaksızlığı yapmaya hazır yeni mahalleler oluşturuldu. Gazetelerin üçüncü sayfalarını besleyen haberlerin çoğu bu tür mahallelerden akıp geliyor. Şurası kesin, bu mahalleler aynı zamanda AKP'nin oy depoları ve bu mahallelerden gelen oylar üzerinden yürütülen islamizasyon politikası, yürütüyor.

Öte yandan kitabı islamcı ideologlar "alaylı" geleneksel halk islamına da göz yumdular ve bu geleneği besleme yoluna gittiler. Şimdi içeriği bilinmeyen ama büyük bir kutsiyet atfedilen bir sürü "kandil" var. "Kutlu doğum" ise apar topar kaldırıldı ama tartışması devam ediyor. Şimdi AKP'nin en önde gelen destekçilerinden olan bir cemaat, Diyanet İşlerinin başındaki kişiyi "FETÖ"cü olmakla suçluyor. Hoş İslamcı olup da yolu AKP'ye düşen kim değil ki? "FETÖ"çüler Nurcu. Diğerleri eğer Nurcu değilse Nakşibendi. Sonuçta hepsi aynı evin çocukları.

AKP dini çoğalttı evet ama bu arada da ahlakı azalttı. Meşruiyetini hep ahlaktan alan din şimdi yeni bir meşruiyet kaynağı arıyor. İslamcıların ahlak kaybı büyük. İslamcılığın, ahlakı da kendisi de hükümsüz! ■

Sürekli OHAL düzeni yeni dönemin adı olacak gibi görünüyor.

Bu iktidara yönelen tüm risklerin kolay yoldan bertaraf edilmesi anlamına gelmeyecek. Geride bıraktığımız OHAL'de ülkenin bir ölüm sessizliğine gömüldüğünü herhalde söyleyemeyiz. Keyfilik ve zorbalık tam gaz gidiyor ama bunun "sürdürülebilir" olduğu çok kuşku- lu. Bu aynı zamanda alelacele yapılan kongrede simgeleşen paniğin de bir nedeni.

TKG'den uyuşturucu karşıtı broşür

Uyuşturucuyla mücadelede sınıf cephesi açılıyor

Türkiye Komünist Gençliği, özellikle genç emekçiler arasında ve lise-üniversite yerleşkelerinde yaygınlaşan uyuşturucu kullanımına karşı bir broşür yayımlayarak, gençliği 'uyuşturulmayı reddetmeye' çağırıyor. Broşürün tamamına eşlik eden tez, uyuşturucunun 'bu düzen böyle gider' düşüncesinin silahlı olduğu yönünde. TKG, "bu düzeni değiştireceksek, uyuşturucuyla da barışamayız" diyor ve bu bağlantıyı somut şekilde anlatıyor.

Uyuşturucu, toplumun geniş bir kesiminde hala 'marjinal' görülmesine rağmen, genç kesimler arasında büyük bir hızla yaygınlaşıyor. Öyle ki, 'yasa dışı' kabul edilen maddeler hakkında, büyük şehirlerin kenar mahallelerinden 'rapçi'ler şarkılar yazıyor ve bu şarkıların yazarlarıyla ana akım medyamız 'ilgi çekici' röportajlar yapıyor. 'Kova yaptıktan sonra' Allah'a yakaranlar, 'torbacıya' borcunu ödeyemeyenler... İstanbul'un varoşlarında yeni bir alt kültür, uyuşturucuyla mesaisini anlatan yoksul gençlerin tüketişini konu ediniyor

ve bu 'eser'lerin her birisi, Youtube'da milyonlarca kez izlenebiliyor.

Uyuşturucu, büyük bir hızla, yasa dışılığın sınırlarını tanımaksızın yaygınlaşıyor. Bu yaygınlığa eşlik eden bir de ideolojik zemin var. Kenar mahallelerin yoksul gençleri, atölyelerde üç kuruşa çalışan genç emekçiler, hayatla sağlıklı bir ilişki kurmasına imkan verilmemiş ve çaresizliğe itilmiş milyonlarca genç, bir 'tutunma' yolu olarak uyuşturucu batağına saplanıyor.

Bu ortamda Türkiye Komünist Gençliği, uyuşturucuyla karşı mücadelenin sınıfsal

yüzüne vurgu yapıyor. Broşürün ilk cümlesi de buna işaret ediyor: "Uyuşturucu; yoksul kitlelere içerisinde buldukları koşulları değiştirmek yerine ondan uzaklaşmanın sahte yollarını öğreten, emekçi gençlere bilinçli ve sorumlu davranmanın sonuçsuz olduğu fikrini aşıl原因 ve uyuşturucuyu çözüm olarak sunan sermaye düzeninin en tehlikeli aracıdır." Yani TKG, uyuşturucuya karşı mücadeleyi, uyuşturucunun sınıfsal kullanımına işaret ederek vermeyi öneriyor. Broşürün tamamına eşlik eden tez, uyuşturucunun 'bu düzen böyle gider' düşüncesinin silahlı olduğu yönünde. TKG, "bu düzeni değiştireceksek, uyuşturucuyla da barışa-

"Uyuşturucu; yoksul kitlelere içerisinde buldukları koşulları değiştirmek yerine ondan uzaklaşmanın sahte yollarını öğreten, emekçi gençlere bilinçli ve sorumlu davranmanın sonuçsuz olduğu fikrini aşıl原因 ve uyuşturucuyu çözüm olarak sunan sermaye düzeninin en tehlikeli aracıdır."

mayız" diyor ve bu bağlantıyı somut şekilde anlatıyor.

Uyuşturucu, devletin kontrolü altında işletilen devasa bir ekonominin konusu elbette. Sınıfsal boyutu biraz da burada. Yani sermaye sınıfı, uyuşturucunun gençler arasındaki yaygınlığından dolayı yararlandığı için değil, çoğu zaman bunu teşvik ettiği için de bu konunun tarafı.

Diğer yandan, TKG'nin yayımladığı broşür, yalnızca sermayenin doğrudan müdahalesine odaklanmıyor, uyuşturucu kullanımını bir 'özgürlük sorununa' indirgeyen akımlarla da kavga veriyor. 'Herkes istediği maddeyi kullanmakta özgürdür' diyerek ya da 'uyuşturucu tabusunu yıkmaya' çalışarak, uyuşturucuyu dolaylı yoldan meşrulaştıran akımlar, özellikle üniversitelerde etkiye sahip. Buna karşılık olarak, uyuşturucu kullanımının bir özgürlük sorunu olarak görülemeyeceğini açıklayan TKG, yoksul gençlerin ve emekçilerin uyuşturucu 'ihtiyacını' yaratan derin eşitsizlik ve sömürü koşullarına odaklanılması gerektiğini söylüyor. Bu 'ihtiyacın' bir tüketici olarak nasıl giderileceğine değil...

Uyuşturucunun yalnızca bir kimyasal madde olarak görülmesinin ve yalnızca bu açıdan karşı çıkılmasının da yeterli olmayacağını öneren broşür, uyuşturucunun toplumda bir ideolojik ve kültürel tercihi dayattığını, bu nedenle de uyuşturucuyla savaşılması gerektiğini ortaya koyuyor.

Kenar mahallelerin yoksul gençleri, atölyelerde üç kuruşa çalışan genç emekçiler, hayatla sağlıklı bir ilişki kurmasına imkan verilmemiş ve çaresizliğe itilmiş milyonlarca genç bir 'tutunma' yolu olarak uyuşturucu batağına saplanıyor.

Dolayısıyla, uyuşturucuyla sınıf ekseninde mücadelenin odak noktası, kimyasal-organik ayrımına ya da 'keyif verici maddeler' arasında yapılan sınıflandırmalara dayanmıyor. Uyuşturucunun aynı zamanda bir kültürel ortamla ve yaşama kurulan belli bir ilişki tipiyle yan yana geldiğini söyleyen TKG, tam da bu nedenle, uyuşturucuyu yenmek için örgütlenmek gerektiğini söylüyor. Bu açıdan, uyuşturucudan kurtulmak, uyuşturucu ihtiyacını besleyen sermaye düzeninden kurtulmakla paralellik taşıyor.

Broşürde son olarak, uyuşturucuyla mücadele amacıyla kurulmuş merkezlerin yönemlerine ilişkin de bazı öneriler de bulunuluyor. Dünya genelinde ortaya çıkan

deneyimlere dayanan bu öneriler arasında, uyuşturucunun ayakta tedaviyle alt edilmesi, uyuşturucu kullananların toplumsal bağlardan izole edilmemesi de var. Uyuşturucuyu yenmek için, örgütlü bir toplum gerekiyor.

Düzeni değiştirmek için, kendi potansiyelinin çöpe atılmasını reddeden, uyuşturulmaya direnen bir gençliğe ihtiyaç var. TKG'nin uyuşturucuyla mücadelesinin önde gelen mesajı bu. ■

Olan bitene dair karşılıksız sorular!

Bazen yanıtını bildiğimiz soruları soruyoruz. Büyük bir heyecanla. Bizi şaşırtacak bir yanıt alma umudu var belli ki bir yanda. Bir yanda da soruların gücüne duyduğumuz inanç var. Sorarak, sorgulayarak belki hesap sormanın yolunu da açabiliriz.

Bu kadar da olmaz denilen ne varsa oluyor, bir yeni başa gelinceye dek. İnsan şaşırabilen bir varlık, bir süre sonra öyle acayip işlerle karşılaşılıyor ki, bundan öte bir şeye şaşmamam, diyor. Öyle bir olay gerçekleşiyor ki, bu kez yeniden küçük dilini yutarak tepki veriyor... Buna iktidarın başarısı mı demeli, bilemedim. Lakin olan biten karşısında yutkunmaktan, kederlenmekten öte de işi olmalı insanın. Zor günlerden geç-

ken, sığıntı olmak iyi değildir, görünmez kalmak, tepkisiz... Er ya da geç akan zaman, olayların sertliğiyle gelir ve kişiyi bulur...

Soru sormak güçtür, kişi bunu becerirse, bir yanıt alma umudu var, yine sorar. Ahmaklık değildir bu. Önce kendi için yapar bunu, sonra tarihe not koysun, diye. Tarihçiliğe katkı yapmak değildir amaç. İnsanlar gün gelip, tüm bunlar olurken sen ne halt ettin, diye aklından geçirmesin diyedir bu çaba. Kimse arkasından küfür edilsin istemez... Söylediklerimizden, sustuklarımızdan, sorduklarımızdan, yanıtlarımızdan sorumluyuz...

1 Ülkenin başkentinde, kolunu "Hayata Dönüş" adı verilen cinayette kaybetmiş bir adamın anası yerlerde sürükleniyorsa, polis postalı altında eziliyorsa kadın ve vicdanlar kanamıyorsa eğer, o memleketten insandan, insanlıktan söz edilebilir mi? Eğer bir memle-

ket vicdanını yitirmişse, hissiz insanlar öylece robot gibi dolaşıyorsa orta yerde, oraya memleket denir mi?

2 Ekmeği için gövdesini ortaya koyan insana asgari ölçüde saygı duymak şöyle dursun, bir de alay ediyorsa kişi, kendine hâlâ inançlı ve de imanlı diyebiliyorsa, acaba o insanın nasıl bir tanrısı vardır? Aç bir insana, utanmadan lokantadan en gösterişli kebab fotoğrafları gönderen kişi, kendi nefsinin ne ile terbiye etmektedir acaba? Alçaklığın ölçüsü nereye kadardır?

3 Yetmiş beş gün başkent meydanında oturan, açlığıyla sesini duyurmak isteyen insanlar ne oldu da aniden terörist ilan edildi? O güne dek bu kişilerin kim oldukları, ne işle meşgul olduklarını bilmiyordu devlet?

4 Eğer mahpus bu iki genç eğitimci son nefeslerini verirken de, göz görerek işlenirse bu cinayet, bu çağda, bu vahşete tanık olan bizler, çanak tutan sorumlular nasıl bir daha birbirimizin yüzüne bakacağız? Bunca kin tohumu ekilmişken insanlar arasına, aynı memleketin toprağına birlikte nasıl ayak koyacağız, sevgi vereceğiz, yurtaş olacağız? Bir ananın gözyaşının hesabını kim verebilir peki?

5 Bir hâkim, sadece sanı üzerinden, üstelik olasılık hesabına vurulursa neredeyse sıfıra yakın bir orandayken bu iki eğitim-

ENVER
AYSEVER'LE
BOYUN
EGMEYEN
SORULAR

Üstelik OHAL günlerinde ahalinin attığı adımı, soluduğu havayı hesap eden devlet nasıl olup derin bir uykudaydı peki?

Devlet nasıl büyük bir tehlikeyle karşı karşıya ki, bir meydanda aylardır oturup bekleyen, sonunda kendi canını ortaya koyan iki insan böylesi bir "anti-terör" operasyonunun konusu oluyorlar? Durum bu kadar kritikse, zorbalığı zorlamak, iktidarda çırpınıp durmak yerine iki adım geriye gitmek size de iyi gelebilir aslında.

cinin terörist olduğu kararına varıyor. Sırf OHAL düzenine dayanarak verdiği bu kararın gün gelip yüzüne vurulacağını tahmin etmez mi? Çoluğu çocuğu yok mudur? Mesela akşam evladının yüzüne nasıl bakar insan bu gençleri böyle ölüme gönderirken?

6 Memeleketi tamamıyla ele geçirmiş bir iktidar neden ekmeğiyle oynar insanların? Hırslın ve öfkenin bir sınırı olması gerekmez mi? Öfke ekip, nefret biçmenin kime ne yararı var? Ekmekten öte talebi olmayan insanları ölüme mahkûm etmek hangi vicdana sığar, bir iktidar bundan ne kazanır? Bir akıl tutulması yoksa peki hakikat nedir?

7 Eğer bir iktidar hırslına yenik düşerse, yurttaşına intikamla bakarsa, o ülkede huzur olur mu? En masum talepleri bastırmak için en sert önlemleri alan iktidar kendiyse gurur duyar mı acaba? Aksine hükmünün geçmediğini, ancak OHAL'le ülkeyi yönetebileceğini fark ettiği için mi böyle davranır? Eğer öyleyse neden bir kez olağan hale geçmeyi denemez?

8 Anasıyla, eşiyle, meslektaşlarıyla sadece oturarak ve aç kalarak eylem yapan insanlar devleti tehdit etmeyi nasıl başarır? Dünyanın neresinde başkentinde oturur teröristler? Üstelik "Eylem yapmadığı için

İŞİD'lileri yakalayamıyoruz" diyen bir devlet, en ufak bir şiddet eğilimi olmayan bu insanlara takındığı tavırla en hafifinden hukuku ayaklar altına almış olmaz mı? Ayak altına çoktan alınmış bir hukuk, bu yolla can verirse, gün gelip hukuk ihtiyacı duyan başkaları da çok şey yitirmiş olmaz mı? Hukuku olmayan devlete, devlet denir mi?

9 Ölüme göze almış, haysiyeti için her şeyden vazgeçmiş insanları mahpusa tıkararak cezalandırmak kimin fikri mesela? Oysa bir kez

hatadan dönülse, belki yeni bir yol olmaz mıydı? Kuşkusuz bunu sorarken yanıtı biliyorum da, bir kez olsun şaşırarak istiyorum, bu kadarını hak etmiyor muyum?

10 İnsan tükenmez, mucizedir. Olmadık bir anda yeniden ses verir... Zaman akar, yolunu bulur, herkes kendi öyküsünü yazar... Nihayetinde sürülen kısacık bir ömürdür... Paradan puldan, sandan şöretten, iktidardan kudretten öte ölüm var... Bunu göze almış insan hiç boyun eğmez mi?

Yoldaşımız Metin Kurt'un 'çizgisinde'

Sahaya 'mücadele' için çıktık: Metin Kurt Futbol Turnuvası

Metin Kurt'un genç yoldaşlarının adına düzenlediği futbol turnuvası, 20-21 Mayıs tarihlerinde İstanbul'un dört bir yanından gençlerin katılımıyla gerçekleşti. Sonraki yıllarda da tekrarlanarak gelenekselleştirilmesi planlanan turnuvanın farklı illere de taşınması ve her yıl farklı bir temayla örgütlenmesi planlanıyor. Bu sene uyuşturucuya karşı düzenlenen turnuva; yeşil sahaları gençlerle, gençleri Çizgi Metin'in değerleriyle buluşturmayı amaçladı.

Metin Kurt Futbol Turnuvası (MKFT) 20-21 Mayıs tarihlerinde Kadıköy Belediyesinin Kalamış Spor Merkezi'nde İstanbul'un dört bir yanından gençlerin katılımıyla gerçekleşti. Adını Türkiye spor tarihinin en önemli isimlerinden biri olan Metin Kurt'tan, namı diğer Çizgi Metin'den alıyor olması, Turnuva'nın içeriğine ilişkin yeterince ipucu veriyor. Hayata gözlerini yumdu-

ğu 24 Ağustos 2012 tarihine kadar üyesi olduğu Türkiye Komünist Partisi'nin (TKP) üyesi olan genç yoldaşları onun adını ve değerlerini yaşatmak için düzenliyordu bu turnuvayı. Duyururken şöyle demişlerdi:

'UYUŞTURUCUYA KARŞI, ÖZGÜR BİR YAŞAM İÇİN'

"Futbol turnuvasına, işçi sınıfının onurlu üyesi, futbol emekçisi Metin Kurt'un ismini

vermek istedik. Çünkü Metin Kurt piyasacılaşma, futbolun alınıp satılmasına, spor emekçilerinin kulüp patronları tarafından sömürülmesine boyun eğmedi. Metin Kurt paranın gücüne karşı, sporun toplumsal bir ihtiyaç olduğunu savundu. Gençler ve Metin Kurt arasında yeşereceğini umut ettiğimiz bağ tam da bu. Piyasa düzeni Metin Kurt'a boyun eğdiremedi, bugünün gençlerine de eğdiremiyor." Aynı duyuruda bir müj-

de de veriliyor: Turnuva, bir siyasi, kültürel ve ideolojik bir mücadele aracı olarak yaygınlaşacak ve tekrarlanacak. Farklı temalarla yapılmaya devam edilmesi hedeflenen turnuva, sermaye düzeninin kötülüklerinin karşısına yeni ve insanca bir yaşam ülküsünü koyacak. Değil mi ki, bu düzende spor bahisle, iktidar yalakaılığıyla, yozlaşmış bir sporcu ve taraftar kültürüyle halkı karanlığa boğmanın aracı haline getiriliyor; bu ülkenin aydınlık gençleri seyirci kalmayacak, sahaya çıkıp Metin Kurt'un değerlerini savunacak. Bu sene "uyuşturucuya karşı, özgür bir yaşam için" düzenlenen turnuva, gelecek seferlerde başka siyasal ya da kültürel sorunlara eğilecek, farklı yerlerden yüzlerce genci bir

araya getirecek, belki de farklı illere doğru yaygınlaşacak.

NELER OLDU?

Aynı anda iki maçın yapılabilirdi, yan yana iki halı sahadan oluşan tesiste yapılan turnuvanın ilk gününde, ilk iş olarak bütün katılımcılara turnuvanın kuralları okundu ve olası anlaşmazlıkları çözmek üzere görevlendirilmiş üç kişilik komite tanıtıldı. Maçlar hakemsiz oynanacak; bu demek ki, sporunun ilkeleri, 'hakem' olacak. Turnuvanın kurallarına uyulması, katılımcıların kolektif sorumluluğuna bırakılmıştı: Seyircisinden, oyuncusuna herkes daha büyük bir maçta, sermaye ve emek arasındaki kavgada, aynı safta durduğunu unutmayacak.

İlk gün eşleşen takımlar sahaya hazırladıkları, "Futbol arsada değil, borsada güzel", "Sermayenin karşısında, spor emekçilerinin yanındayız" yazılı pankartlarla çıktılar. Bunun yanı sıra, katılımcı takımlar arasında yer alan Beleştepe de kendi pankartını getirerek sahaya renk kattı. Takımları için forma yaptırılanlar da vardı, tezahürat ya da marş yazarlar da... Üniversitesini, lisesini, mahallesini temsilen gelenler kadar, ilk defa turnuvaya katılmak için ortak arkadaşlarının kurduğu takımda tanışanlar da... Henüz yolun başında oluşunun getirdiği mütevazılığa rağmen, son derece renkli ve heyecanlı geçen MKFT, her sene, gençliğin yaratıcı enerjisinin gelişkin bir kültürle buluştuğu adreslerden biri haline gelmeyi hedefliyor.

TURNUVANIN GALİBİ: EMEK

İkinci yani son gün ise çeyrek-final, yarı-final ve final maçları için Kalamış'ta buluşuldu. Şık ve sportmence bir oyunla birinci olan Sarıgazi takımının oyuncularına madalyalarını Metin Kurt'un kardeşleri ve yeğenleri takarken; ikinci olan 'Alsas Loren' takımına TKP Merkez Komite Üyesi Mehmet Kuzulugil ve soL Spor yazarı Sarp Aykut ödülleri teslim etti. Spor tarihçisi Mehmet Yüce ve Metin Kurt'un oğlu Yiğit Kurt, ödül töreninde yaptıkları konuşmalarla turnuvanın katılımcılarını selamladılar. Yiğit Kurt'un yaptığı konuşmada "burada Metin Kurt'un gerçek dostları olduğunu biliyorum" demesi, katılımcılara yaptıkları

'DAHA İYİSİNİ YAPARIZ'

Turnuvayı düzenleyen gençlerin, bir sonraki sefer yapılacak organizasyona ilişkin notları:

- Emekten yana taraftar grupları arasında yer alan Beleştepe'nin turnuvaya katılımı son derece önemliydi. Turnuvaya başka taraftar gruplarının ya da mahallelerde spor için bir araya gelmiş emekçi gençlerin de katılımı için çaba sarfedilmesi, turnuvayı çok daha renkli ve etkili hale getirebilecek. Bunun için daha çok özen gösterilecek.
- Turnuva, kirlilikten arındırılmış bir eğlenceli yarışma kültürünü öne çıkarmak için daha zengin hale getirilebilir. Bunun için, maçların oynandığı sahanın dışının ve

seyircilerin maçları izlediği noktaların daha iyi örgütlenmesi gerekiyor.

- Uyuşturucuya karşı pankart astığımız ve bu pankart aracılığıyla insanın beden-akıl bütünlüğünü ve sağlığını vurguladığımız bir ortamda, sigara içilmesi doğru değil. Buna daha fazla dikkat edilmeli ve katılımcılara bu konu özenle anlatılmalı. Fikstürün, örneğin seminerler, sunumlar, film gösterimleri içerecek şekilde genişletilmesi mümkün. Maç aralarında yine sahada sportmenlik, spor tarihi ve benzeri konularda seminerler verilebilir. Böylece yapılan turnuvanın ideolojik zemini, çok daha güçlü şekilde tarif edilmiş olur.

turnuvanın önemini bir kez daha hatırlatması bakımından önemliydi.

Konuşmasının sonunda, Metin Kurt'un kendisine "emek sonunda her zaman galip gelir" dediğini aktaran Mehmet Yüce, bu nedenle turnuvaya katılarak emekten yana tavır alan herkesin kazandığını ifade etti. İki günde herkesin birbirine sportmenliği, dayanışmayı, takım oyununu, dostluğu öğrettiği turnuvanın son dersi

buydu belki de, turnuvalarda esas kazanan birinciliği elde eden takım değil, birincilik için mücadelenin çerçevesini oluşturan değerlerdir. Her spor müsabakasında olduğu gibi MKFT'nin de bir galibi vardı. Diğer spor müsabakalarından farklı olarak, MKFT'nin galibi emek ve emeğe ait değerlerdi.

Turnuvanın ödül töreninde açlık grevindeki bilim emekçileri de unutulmadı. MKFT'nin örgütlenmesi sürecine destek

olan kurum ve kişilere verilen hediyelerden birinin direnişteki Nuriye Gülmen ve Semih Özakça'ya iletileceği duyuruldu.

Son çağrı ise Metin Kurt için 24 Ağustos'ta yapılması planlanan anmaya ilişkindi. Öncü spor emekçisi Çizgi Metin'e yarışır bir anma düzenlemek, sınıf mücadelesi tarihimizin bu önemli ismini unutturmamak üzere TKP ve Kurt ailesine çağrıda bulunuldu. ■

3-4 HAZİRAN

CUMARTESİ - PAZAR

Nâzım
Hikmet Kültür
Merkezi

3 HAZİRAN CUMARTESİ

- 13.00 SERGİ
14.00 ÇOCUKLARA MASAL
15.00 PANEL
18.00 ŞİİR DİNLETİSİ
20.00 KONSER
NEJAT YAVAŞOĞULLARI
MURAT CEM ORHAN
YAPICILAR

4 HAZİRAN PAZAR

- FİLM GÖSTERİMLERİ
14.00 SEVDALI BULUT
15.00 AYNI MAHALLEDEN İKİ
DELİKANLI
17.00 NÂZİM'İN KÜBA SEYAHATI
(YÖNETMENİN KATILIMIYLA)

Ekim Devrimi, Memleket,
Nâzım Hikmet

Bahariye Cad. Ali Suavi Sok.
(Sanatçılar Sokağı) No: 7
Kadıköy İSTANBUL
Detaylı bilgi: 0216 414 22 39

İbn-i Haldun tartışmalarına bir de buradan bakalım

Arap Marx mümkün mü?

İbn-i Haldun'da bir sosyolog, hele hele bir Marx aramak beyhude bir iştir. Biliyoruz bizde böyle tuhaf bir damar var. Şeyh Bedreddin'den de zaman zaman Marx çıkarma, damıtma faaliyetleri oluyor. Hoş çabalardır ve içinde direnç olan her şey bizimdir. Ama dincinin olanı dinciye vermekte de bir sakınca yoktur.

■ ORHAN GÖKDEMİR

Bizim tanışmamız Sol yayıncılığının kardeş kuruluşu Onur yayıncılığı ile oldu. Sol'un "sol" formatında bir kitapta işte. Sevim Belli tarafından çevrilmiş, 1970'li yılların ortasında basılmıştı. Sanırım sol kütüphanelerin çoğunda mevcuttur. Demek solun yükseliş döneminde sol okura Marksist klasiklerin yanında bir de İbn-i Haldun okutmak gerekmiştir.

Yalnız Onur yayıncılığının Mukaddimesi eksiktir. Eserin bir bölümüdür ve devamı gelmemiştir. Tamamı 1990'lı yılların başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından "Şark-İslam Klasikleri" başlığı altında basıldı. Çevirmeni Zakir Kadiri Ugan'dı. Zakir Kadiri Ugan Tatar kökenli antropolog, tarihçi ve yazar. İbn-i Haldun'un Mukaddime'si yanında Kuran tefsircisi Taberi'nin "Tarihü'l-Ümem ve'l-Mülük" adlı eserini Türkçe'ye kazandırmış.

İlginç bir isimden söz ediyoruz. Abdülhamit zamanında kovuşturulmuş, İstanbul'dan Hicaz'a kaçmış. Orada din eğitimi almış. Oradan Mısır'a geçip El Ezher'e katılmış. Ekim Devrimi sırasında Rusya'da. Devrimden kaçıp İstanbul'a gelmiş, Türk vatandaşlığına geçmiş. Bir müddet Tarsus'ta öğretmenlik yaptıktan sonra dönemin Maarif Vekili Hamdullah Suphi (Tanrıöver) kendisini Ankara'ya çağırarak Türk Tarih Kurumu Telif ve Tercüme Heyeti'ne üye tayin etmiş. Anlaşılacağı gibi yeni doğan Cumhuriyet kendisine bir "tarih tezi" oluşturma

telaşıyla aslen ilahiyatçı olan bu tür insanları bulup, ilgili kurumlara yerleştirmiş.

Mustafa Kemal'in Türk Tarih Kurumuna yazdığı çok sert bir mektuptan anlıyoruz ki, Zakir Kadiri verilen görevin adamı değildir. Olayın özeti şu: Mustafa Kemal liselerde okutulması için "İslam Tarihi" ve "Türklerin İslam'daki Yeri" konularının yazılmasını istemiş, bu konuların yazımı ile Mısır El Ezher Üniversitesi mezunu Zakir Kadiri görevlendirilmiştir. Kadiri görevini yapmış istenileni yazmıştır. Ancak ortaya çıkan şey pek Arap milliyetçisidir. Mustafa Kemal çok öfkelenmiştir yazıyı görünce. "Tarih yazmak tarih yapmak kadar mühimdir! Yazan, yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır" sözü o öfke mektubundan bakiyedir.

KİMİNE SOSYOLOG KİMİNE İLAHİYATÇI

Bunları şunun için sıraladım. Büyük ihtimal Zakir Kadiri Mukaddime'yi bir "sosyoloji" eseri olarak çevirmişti. Zaten İbn-i Haldun da hukukçu ve haliyle ilahiyatçıdır. Yazdığı dönemde hukukun kaynağı ilahi sözlerdir, dindir. Başka türlü düşünemeyiz. Sosyolog unvanını yakın zamanda almıştır. Devletler de bütün diğer canlılar gibi doğar, gelişir, büyür ve ölür. Dediği budur. Bir de Bedevi dayanışması, asabiyet vardır. Yalnız "asabiyet" in ne olduğunu tam olarak bilmiyoruz, çünkü elde açık ve

net bir tarif bulunmuyor.

Yani bizim kuşak için Mukaddime, Komünist Sevim Belli ile İlahiyatçı Zakir Kadiri arasında sıkışmış tuhaf, nüfuz edilmez bir kitaptır.

Zaman her şeyi netleştirir. Sevim Belli çevirisi gözlerden uzaklaşıp yerini Zakir Kadiri çevirisi almaya başlayınca İbn-i Haldun da önce soldan sağa, sonra da sağdan İslamcılara intisap etti. Bizim Arap Marx'ımız İslamcılarının elinde tipik bir Arap İlahiyatçıya dönüştü. Nasıl oluyor diye sormayın, bu ülkede imkansız diye bir şey yoktur. Bu arada İbn-i Haldun'dan sosyoloji öğrenen herhangi bir solcu oldu mu bilmiyorum. Olmadığını tahmin ediyorum.

ANLADIK HEP MAĞDURSUNUZ DA...

Bu tartışma gündemimize artık AKP'li olan Cumhurbaşkanının geçtiğimiz hafta "İbn Haldun Üniversitesi"nin açılışında yaptığı konuşma nedeniyle girdi. İbn-i Haldun belli ki yeni gözdeydi ve "sorunlu şahıs" Auguste Comte'un karşısına İslami bir figür olarak çıkarılacaktı. Herhalde bunları

söylerken "İttihatçı zihniyete" bir darbe daha vurmanın kıvancı içindeydi. Comte ile Haldun arasında birkaç yüzyıllık bir mesafe var ama olsun. Jakobenzime darbe vursun da isterse çamurdan olsun. AKP Cumhurbaşkanı konuşmasında İbn-i Haldun'un perdelendiğini, yasaklandığını iddia ediyor ki bu da doğru değil. 19. yüzyıldan beri eserleri Türkçe okunabilmektedir. Bir İslamcının çevirdiği Mukaddime de SHP'nin ortak olduğu hükümet döneminde devlet tarafından basılmış herhangi bir sorun yaşanmamıştır.

İbn-i Haldun Mukaddime'si din içi bir kitap falan demiyoruz, yanlış anlaşılmasın. Ama içinde bir sosyolog hele hele bir Marx aramak da beyhude bir iştir. Biliyoruz bizde böyle tuhaf bir damar var. Şeyh Bedreddin'den de zaman zaman Marx çıkarma, damıtma faaliyetleri oluyor. Hoş çabalardır ve içinde direnç olan her şey bizimdir. Ama dincinin olanı dinciye vermekte de bir sakınca yoktur. Abdullah Cevdet'i koyarız yerine mesela, mis gibi olur! ■

Üniversitenin beyin ölümü tamamlandı mı?

Üniversiteler ölmeyecek ama patron sınıfının temsilcilerinin elinde aydınlanma, eşitlik, özgürlük ve kamusal fayda ekseninden uzaklaştıkça sürekli can çekecek.

■ CEMRE DOĞAN

Terry Eagelton beşeri bilim alanlarının piyasa değerlerine uyumlaştırılmadığı oranda akademide değerli kılınmasını eleştirerek başladığı yazı dizisinde üniversitelerin can çekişerek ölümüne değinir. Akademik yaşam statükunun kölesi haline gelirken, neoliberalizm bilimsel bilginin içeriğini değiştirmekte, bilgi ve buna bağlı olarak da akademik üretim alınıp satılabildiği ölçüde değer taşır hale getirilmektedir. Bu süreç Eagelton'a göre üniversitenin ölüm yoludur.

Üniversiteleri önceleyen yapıları da dikkate alırsak, üniversiteler antik çağlardan bu yana varlığını sürdürmektedir. Tüm bu tarihsel süreç boyunca üniversiteler egemenlik ilişkilerine tabi olmuş, üniversiteler ve iktidar ilişkisi azalıp çoğalan gerilimler ba-

rındırarak bugüne ulaşmıştır. Üniversitelere yüklenen ana misyon sistemin sürekliliğini sağlayan ideolojinin ve işgücünün üretimine dayanır. Buna karşın aynı üniversiteler sistemin kendisini, sömürü ilişkilerini ve bunları sarmalayan ideolojiyi sorgulayan düşünceleri de üretir. Bu ilişki, yapısal gerilimin temelini oluşturmakta ve bu gerilim üniversitelerin yönetsel ve bilimsel özerklik ile akademisyenlerin özgürlüğü konusunda baskı - özgürleşme salınımları yaşamalarına neden olmaktadır.

ÜNİVERSİTE GERÇEKTEN ÖLÜYOR MU?

Eagelton'ın bahsettiği ölüm yolu bu salınının baskın arttığı bir dönemeci olarak da okunamaz mı?

Yoksa üniversiteler gerçekten ölüyor mu?

Bu sorular Türkiye için de güncel olarak tartışılıyor. 15 Temmuz sonrası peş peşe gelen KHK'lar pek çok değerli bilim emekçisini üniversitelerden uzaklaştırdı, kalanlar üzerinde ise ciddi bir baskı oluşturdu. AKP KHK'lar aracılığıyla üniversiteleri yönetmeye çalışırken, her yeni gelen KHK üniversitelerin ölümü veya bitişi olarak yorumlandı.

Bu süreçte AKP, darbe girişiminin arkasına sığınarak ve süreklileştirdiği OHAL'den de faydalanarak, üniversiteleri kendi istekleri doğrultusunda yapılandırmanın adımlarını daha da hızlandırdı. Yalnız bu adımlar çok önceleri atılmaya başlanmıştı. Son durumda KHK'lar karşımıza şu tabloyu çıkarmıştır: AKP'nin üniversitelerinde bugün "Barış İçin Akademisyenler" metnini imzalamış akademisyenlere yer yoktur. İlerici, sosyalist akademisyenler tasfiye edilmeye devam edilmektedir. Araştırma görevlilerinin iş güvenesi için mücadele eden, bu mücadelenin yaygınlaşması için çaba harcayan bilim insanları üniversitelerden uzaklaştırılmıştır. Bu kadarla

da kalınmamış üniversite alanının dönüşümünde çeşitli yapısal adımlar da KHK'lar aracılığıyla atılmıştır. ÖYP kapsamındaki araştırma görevlilerinin iş güvencelerinin ellerinden alınmış olması bu dönüşümün emek karşıtı yönünü de ortaya koymuştur. 29 Ekim tarihinde açıklanan KHK ile ise rektör seçimleri kaldırılmış, rektör atamaları tamamen cumhurbaşkanının inisiyatifine terk edilmiştir. AKP, kendi üniversitesini inşa etmeye devam etmektedir.

Gericici ve piyasacı niteliğiyle tanımlayabileceğimiz AKP'nin üniversitelerinde, artan otorite ve baskıya, bilimsel alana yönelen şiddetli saldırılara rağmen boyun eğmeyen bilim insanlarını üretmeye de devam edecektir. Aynı 1402'liklerin Türkiye üniversitelerinde veya Nazi iktidarı dönemi Almanya üniversitelerinde üniversiteleri tamamen bitiremedikleri gibi. Üniversiteler ölmeyecek ama patron sınıfının temsilcilerinin elinde aydınlanma, eşitlik, özgürlük ve kamusal fayda ekseninden uzaklaştıkça sürekli can çekecek. Ta ki şu an için azınlık olarak görülüyor olsa da, üniversite

çerisinde yer alan ilerlemeye açık, eleştiren, sorgulayan ve bilimi temel alan düşünceler toplumdaki emekçi uyanışıyla buluşana kadar...

15 TEMMUZ'DAN ÖNCE SALDIRI YOK MUYDU?

Peki, bugünkü koşulların oluşumunu hızlandıran temel etken 15 Temmuz süreci mi? Bugün üniversitelerde öngöremediğimiz bir dönüşümün mü içerisindeyiz? Bu sorulara yanıt vermek için AKP'nin üniversite alanını dönüştürmek üzere daha önceden atmaya başladığı adımlara bakmamız gerekir. Her ne kadar 15 Temmuz ve sonrasında OHAL sürecinin hızlandırıcı etkisi olmuş olsa da AKP'nin üniversitelere saldırısı hiç de yeni değildir.

AKP saldırısını gericici ve piyasacı bir eksende yürütmektedir. Gericilemeye yönelik atılan adımlar, iktidarlarının ilk dönemlerinde başlar. Bu dönemde üniversiteler tarikat yurtları tarafından sarılırken, tarikat üyeleri devlet olanaklarını kullanarak yurtdışında doktoralarını yaptılar. Kampüs içlerindeki mesicilerin sayısı hızla çoğaltıldı.

Buna paralel bir şekilde gericilik bilime de saldırmaya başlamıştı. Toplama seslenme kanalları Adnan Oktar gibi isimler tarafından finanse edilen, bilimsel düşünceye yönelik sistematik saldırı ilk olarak

evrim kuramını karşısına aldı. Bilimsel bilgiyi reddeden sahte fosil sergilerine üniversiteler kapılarını açarken, 2004 yılında yürürlüğe sokulan ilk ve ortaöğretim programı ile de ilkokuldan başlayarak, kademe kademe bilimsel bilginin karşısına dinsel dogmalar eşdeğer bilgi türü olarak getirilmeye başlanmıştı.

Bir iki yıl sonrasında ise AKP saldırısını daha da hızlandırmış, üniversite ve türban gündemini topluma açarak, "türban serbestliği" adı altına "türbanlı/islamcı" ve "laik" ayrışmasını kuvvetlendirmişti. Bu süreçte gericiliğe karşı duran tüm kesimler üzerinde ki, akademisyeninden öğretmenine, baskı artırılmıştı. Derslerinde evrim kuramına yer verdiği için öğretmenler soruşturulmuş, sürgün ediliyor; üniversiteye türbanlı girilmesini bir serbestlik olarak değil de gericiliğin toplumsal alana saldırısı olarak okuyan ve karşı gelen akademisyenler üzerindeki baskı artırılıyordu.

RENNAN PEKÜNLÜ'NÜN HAPSEDİLMESİ

Rennan Pekünlü bu mücadeleyi hapse girmeye göze alarak yürüten akademisyenlerden birisi olmuştur. Pekünlü 2011 yılında yasa gereği kullanımı yasak olmasına, henüz serbest bırakılmış olmamasına rağmen YÖK tarafından fiili

En başta bahsettiğimiz baskı-özgürleşme salınımlarının şu an için pek de iç açıcı olmayan bir uğraşındayız. Bu noktaya nasıl geldiğini iyi analiz etmek, AKP'nin üniversite alanına müdahalesini bir tarihsellik içerisinde ele almak gerekir.

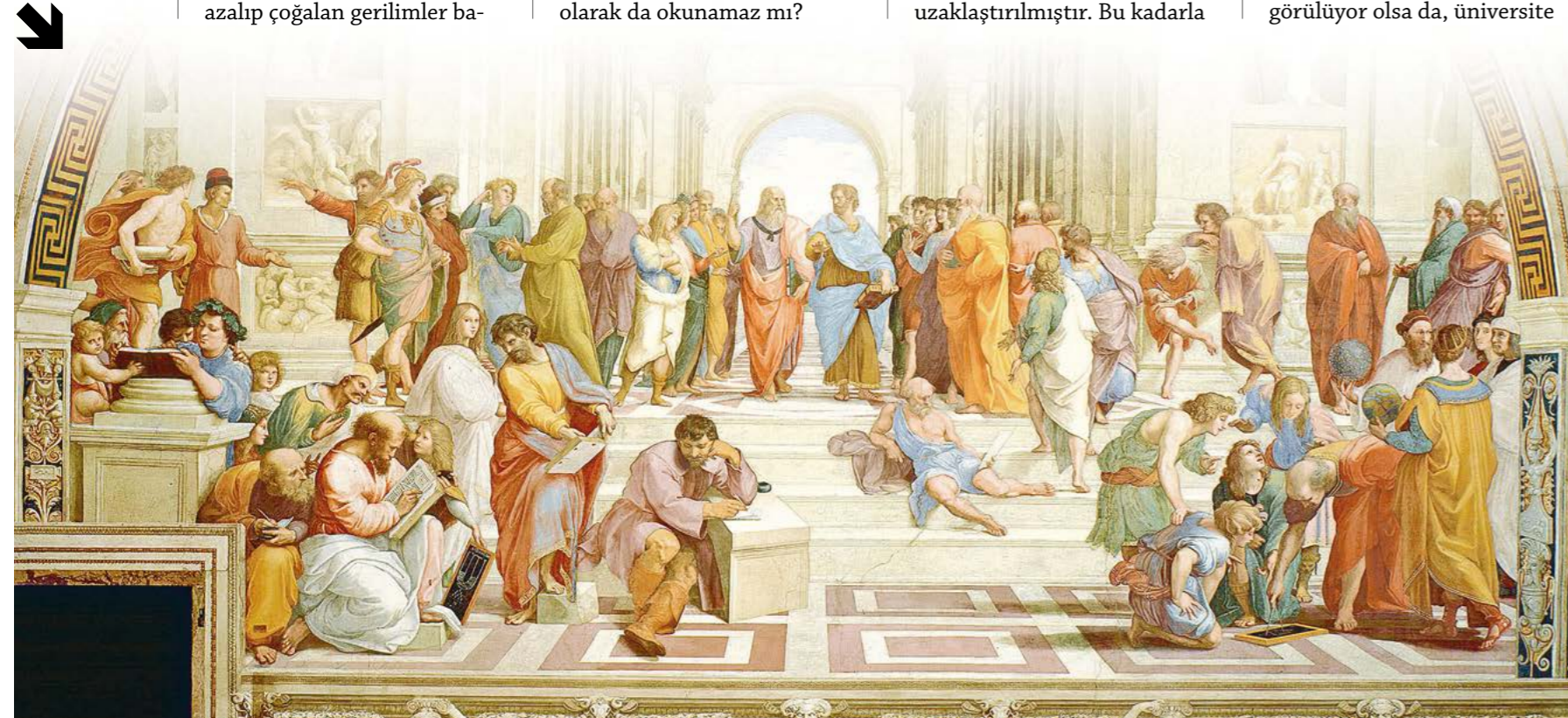
olarak yaratılan üniversitelerde türban serbestliğine karşı tutanak tutarak direndiği için cezalandırılmıştır. "Türbanlı bir öğrencinin eğitim hakkını kısıtladığı" iddiasıyla 2 yıl 1 ay hapis cezasına çarptırılan Rennan hoca, AKP iktidarının kendisine muhalif olarak gördüğü üniversite bileşenlerini siyasi bir tutumla hapis cezasına çarptırabileceğinin ne yazık ki ilk örneği olmuştur. Bugün AKP bu yaklaşımı tüm muhaliflerine, daha da acımasızlaşarak yaygınlaştırabileceğini göstermektedir bizlere. Bu siyasi tutuma "ama" sız, "fakat" sız karşı gelmek, sesi-mizi, dayanışmayı ve mücadeleyi yükseltmek gerekir.

Bağlamı, gericici-piyasacı baskı rejiminin başka bir noktadan ele alalım; AKP'nin üniversitelerin piyasalaşması noktasında attığı adımlardan gayet memnun olan dönemin kemalist kadroları o süreçte AKP ile birlikte tutum alıp, AKP'nin piyasa değerleri ile bilimsel alana saldırmasına çanak tutmamışlar mıydı?

Saldırı gericici ve piyasacı bir eksende hızlanmış bulunmaktadı. En başta bahsettiğimiz baskı-özgürleşme salınımlarının şu an için pek de iç açıcı olmayan bir uğraşındayız. Bu noktaya nasıl geldiğini iyi analiz etmek, AKP'nin üniversite alanına müdahalesini bir tarihsellik içerisinde ele almak gerekir. Ancak bu sürekliliği taşıyan bir okuma gödişatı öngörebilmemizi ve mücadele kanallarını oluşturabilmemizi sağlar. Hani derler ya, günahıyla sevabıyla, geçmişle hesaplaşabilmek gerekir. ■

Bu vurgu birkaç yıl öncesi için de geçerliydi. Üniversitelerde "türban" tartışması yürütülürken gericiliğin ayak seslerini duyamayan veya o an için önemsemeyen "özgürlükçüler" in şu an ilkokullara kadar uzanan türban gündeminde sorumluluğu yok mudur? Rennan hoca hapis cezasına

ATİNA OKULU
Sanzio de Urbino
Raphael Atina Okulu tablosu antik dönemde üniversitelerin özgür ortamını tasvir ediyor.

Film: Genç Karl Marx

Genç Karl Marx'ın Ana izleği çok kıymetli ve şu soruyu yanıtlıyor: Marx ve Engels, kendi devrimci düşüncelerini, kendi dönemlerindeki devrimci hareket içerisinde nasıl bir siyaset ve yöntemle hâkim kıldılar?

■ **NEVZAT EVRİM ÖNAL**

Sene 1844... Avrupa'da 1789'dan beri durulmayan devrim dalgası bir kez daha yükselmenin eşiğinde. Dünyanın ezilenlerinden yana olan her düşünürün yaklaşan devrimi hissettiği bu yıllar aynı zamanda şiddetli fikir çatışmalarına sahne oluyor ve biri 26, diğeri 24 yaşında iki parlak devrimcinin yolları ve fikirleri kesişiyor. Marx ve Engels, yarım kalmış Fransız Devrimi'nin bakiyesi; henüz gerçekleşmemiş, gerçekleştiğinde ise yarım bile kalamayacak olan Alman Devrimi'nin ise öncülü olan düşünceler diyarında amansız bir alan temizliğine başlıyor.

Haiti asıllı yönetmen Raoul Peck'in, senaryosunu Pascal Bonitzer ile birlikte yazdığı son filmi Genç Karl Marx, Komünist Manifesto'nun yazılması ve hemen ardından 1848

devrimlerinin patlamasıyla kapanacak olan bu dönemde, iki yoldaşın mücadelesini anlatıyor.

Marx'ın hayatına ya da hayatının bir bölümüne dair bir film çekmek çok zor kuşkusuz; zira Marx bir tane, Marksistler ise çeşit çeşit ve pek çok insan filmi kendi Marksizmine aykırı kısımlar üzerinden eleştirecektir. Ben ise meselenin bu kısmına gelmeden önce, filmin ana izleğini çok kıymetli bulduğumun altını çizmek istiyorum. Ben ise meselenin bu kısmına gelmeden önce, filmin ana izleğini çok kıymetli bulduğumun altını çizmek istiyorum. O izlek şu soruyu yanıtlıyor: Marx ve Engels, kendi devrimci düşüncelerini, kendi dönemlerindeki devrimci hareket içerisinde nasıl bir siyaset ve yöntemle hâkim kıldılar?

Marksizmin erken tarihi, kelimenin tam anlamıyla bir polemikler tarihidir. Marx ve

Engels'in, tarihin sınıf mücadelesiyle aktığı ve bu akışta işçi sınıfının, sınıflı topluma son verecek nihai devrimci sınıf olduğunu tespit etmelerine giden yol, dönemin diğer tüm devrimci düşüncelerinin eleştirilerek aşılması sayesinde döşenmişti. Genç Hegelcilere karşı Kutsal Aile, Feuerbach'a karşı en meşhuru on birincisi olan Feuerbach Üzerine Tezler, Proudhon'a karşı Felsefenin Sefaleti... Ve bütün bu fikir mücadelesi sadece kütüphanelere kapanıp, yazıp çizerek yapılmıyordu. İki yoldaş bir yandan yaşantılarını maddi açıdan sürdürmek için uğraş veriyor, diğer yandan her kafadan bir sesin çıktığı devrimci hareket içerisinde çok canlı tartışmalar yürütüyordu. Bu tartışmaları tek tek kazandı, devrimin soyut bir adalet ve kardeşlik duygusuyla, "tarafsız" insanlar tarafından değil; emek sömürüsüne başkaldıran işçi sınıfı tarafından gerçekleştirileceği düşüncesini hâkim kıldılar ve hareketin fikir önderleri haline böylelikle geldiler. Komünist Manifesto'yu yazma işinin onlardan talep edilmesi bu sayede oldu.

Film bunu anlatıyor ve yalnızca bunu anlattığı için dahi, çok değerli. Kuşkusuz eserde saçma unsurlar var. Örneğin, kendi adıma Feuerbach Üzerine 11.

Tez'in Marx'ın aklına zil zurna sarhoşken vahiy gibi geldiğini hiç sanmıyorum. Ama burjuvannın biriyle birkaç dakika süren söz duellosundaki "sen toplum değilsin" sözü, söylenmediyse dahi, Marx'ın ağzına çok yakışıyor. Aynı bağlamda, yönetmenin "yaşlı ve sakallı devrimci ikonuna başvurmadan kaçınmasını" da olumlu buluyorum, zira Marx'ın sürekli "sakallı bilge" imajına sıkıştırılması, onun aktif siyaset yapan, hayatını mücadeleye adanmış ve mücadelenin hiçbir ögesinden geri durmayan bir devrimci olduğu gerçeğinin hayli budanmış, sansürlenmiş bir halini sunuyor.

Filmdeki tek gerçek sorun, film bitince başlıyor. Bob Dylan eşliğinde yazılar akarken, liberalizmin sinsiliğine de tanık oluyoruz ve 20. yüzyılın mücadele örneklerinin arasına sosyalist Çekoslovakya'daki karşı-devrimci ayaklanmanın görüntüleri sıkıştırılıyor.

Neyse, bugünün dünyasında Oscar adayı olmuş bir yönetmenin Sovyet sosyalizmi anlamasını beklemek saçma zaten. Biz eldeki işe odaklanalım ve altını çizerek söyleyelim: Hayli az sinemada oynayan ve aylarca da oynayacak olmayan bu filmi kaçırmayın. ■

Seans bilgilerine www.baskasinema.com adresinden ulaşılabilir

1. EMPERYALİZMİ SADECE TÜRKİYE KARŞITLIĞI SANIYORLAR

Emperyalizm kavramı MHP'den AKP'ye, CHP'den ulusalcılara "Türkiye karşıtlığı" olarak tarif ediliyor. Tam bir üçkağıtçılıktır bu; emperyalizm bir dünya sistemidir, Türkiye kapitalizmi o sistemin içinde bir yere sahiptir ve o sistem içindeki rekabet ve çekişmelerde konum almaktadır.

2. GÜÇLÜ YA DA ZAYIF HEPSİ SÖMÜRÜCÜ

Emperyalist sistem, dünyadaki bütün kapitalist ülkeleri kapsayan hiyerarşik bir olgudur ve bu hiyerarşinin tepesindeki ülkelerin lehine bir işleyişe sahip olsa bile aslında bir bütün olarak sermaye sınıfının emekçi sınıflar üstündeki hegemonyasına denk düşmektedir. İçinde yer alan tüm ülkelerin kapitalistlerinin çıkarına işleyen bir dünya sistemidir emperyalizm.

3. 'HEPİMİZİN VATANI AMA TAPUSU BENDE!'

Emperyalizmden zarar gören kapitalist Türkiye değil, Türkiye'nin emekçi halkıdır. Emekçi halk ile patronların ortak hiçbir çıkarı yoktur, bu anlamda "Türkiye'nin çıkarı" olarak yutturulmak istenen, zenginlerin yoksul insanlarımız için hazırladığı "vatan-millet" zokasıdır.

4. FİLİN GÖVDESİ, AYAKLARI, KUYRUĞU OLMAYINCA...

Emperyalizmi Türkiye'yi yıkmak, bölmek, parçalamak planlarıyla özdeşleşmiş bir dış politika pratiği olarak tarif edenler filii sadece bir hortuma indirgemeye çalışmaktadır. Emperyalizm iç çelişkileri olan, bu çelişkilerin kimi dönemlerde savaş biçimini aldığı bir sistemdir. Emperyalizm tek tek ülkelerin sermaye sınıflarının süreklileşmiş bir paylaşım kavgası verdiği, bu kavgada işine gelen ittifaklara yöneldiği bir sistem-

EMPERYALİZMİ UNUTMAK YA DA ONU ÇARPITMAK

dir. Emperyalizm güçlü ülkelerin daha zayıf ülkelerin iç işlerine müdahale edebildiği, darbe ve askeri müdahalelerle yön vermeye çalıştığı bir sistemdir. Ancak bu sistemde tamamen bağımlı ya da tamamen kişisiz tek bir ülke yoktur. Türkiye de bir kapitalist ülke olarak diğerleri gibi emperyalist sistemin kendi halkına ve diğer halklara zarar veren bir unsurdur.

5. MİLLİYETÇİ OLMAK, LİBERAL OLMAK

Güçlü emperyalist ülkelerin Türkiye'ye dönük şu ya da planını gerçekçi kılan ya da Türkiye'yi genel olarak kırılğan yapan bizzat Türkiye'deki mevcut düzendir. Bu düzen değişmedikçe emperyalist sistemden çıkılmaz, dolayısıyla sistemin iç dinamiklerinden bağımsız olunamaz. Bu bağlamda Türkiye'nin emekçileri ve patronları birleştiren ortak ulusal çıkarları olduğu tezi (milliyetçilik) ile emekçileri ve patronları aynı anda içine alan evrensel bir demokrasi ve özgürlük alanı olduğu tezi (liberalizm) özünde aynıdır.

6. PAZARLIK VE İTAAT DİYALEKTİĞİ

Milliyetçilik emperyalist dünyanın hiyerarşisinde daha yükseklere tırmanmak, sistem içi müdahalelerin konusu değil öznesi olmak için gerekli algının yaratılmasını hedeflerken, liberalizm emperyalist sistem içindeki pazarlık konumunu terki ve güçlü ülkelerin müdahalelerine daha duyarlı bir konumlanış önermektedir. Bunlar birbirinin alternatifi değildir, Türkiye burjuvazisinin dönemsel ihtiyaçlarına ya da iç çatışmalarına göre kendi rollerini oynayıp öne çıkmakta ya da geriye itilmektedirler.

7. SERMAYENİN YANCISI OLMAK

Türkiye solu ne yazık ki bu iki koldan sisteme bağlamıştır. ABD ya da Almanya ile açık işbirliği içindeki aktörlerle "demokrasi" ve "özgürlük" mücadelesinde dostluk kuranlar ve Türkiye'de siyasal iktidarın "pazarlık gücü"nü artırmak için ABD karşıtlığını kapitalizm övgüculüğüne maske yapanlar aynı şebekenin mensuplarıdır. Her iki durumda da sol bir bütün olarak Türkiye'de sömürü düzeninin ve o düzenin farklı hiziplerinin yancısı durumuna düşmektedir.

8. SOYGUNCU VE KATİLLER ARASI YARIŞ

Dünya sisteminde Amerika Birleşik Devletleri'ni en güçlü ve tehlikeli emperyalist ülke yapan mekanizmalarda bu ülke ile rekabet (ve de işbirliği) halinde olan Almanya, Fransa, Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Japonya gibi ülkelerin de söz hakkı ve sorumluluğu bulunmaktadır. Bu anlamda ABD'ye karşı başka emperyalist ülke ya da odakların desteklenmesi özünde emperyalist saldırganlığın teşvikinden başka bir anlam taşımaz.

9. ŞEBEKEYE NEREDEN BAĞLANMAK İSTERSİNİZ?

Bütün bunlar solun ufkunun kapitalizmin ötesine geçmemesi ile ilgilidir. Emperyalist işgallere, savaşlara, darbelerle, ülkelerin sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda parçalanmasına karşı durabilmek için emperyalist paylaşımında saf tutmak değil halka ihanetse içerideki zorbalığın emperyalist müdahalelerle aşılabileceğini düşünerek yurtsever hassasiyetleri geriye çekmek de bir o kadar haince bir tutumdur.

DÖVÜŞE DÖVÜŞE YÜRÜNECEK

Arka sayfasındaki sunuş yazısı Behram'ın bu kitabını şöyle anlatıyor:

Elinizdeki kitabın bir özelliği, ilk şiirini 1967 yılında yayınlayan Behram'ın, şiire adanmış 50 yılından 50 seçme şiirini içermesidir. Kitaba adını veren şiir 70'li yıllardaki devrimci yürüyüş ve mitinglerin başlama şiiri olarak efsaneleşmiştir. Behram'ın 1976'da yayınlanan 3. şiir kitabının adı da yine 'Dövüşe Dövüşe Yürünecek'tir. Yasaklanmış, uzun yıllar yasaklı kalmıştır. 50. yıl seçmeleri adını bu şiirden alıyor.

Elinizdeki kitabın bir diğer ve Behram'a göre asıl özelliği ise, 50. şiir yılını, bu seçmeler kitabını TKP'ye armağan ederek kutlamasıdır. Behram bu kitabının tüm gelirini TKP aracılığıyla devrimci mücadeleye bırakmıştır. Partimiz TKP ise sosyalizm mücadelesi verirken, düzen tarafından özgürlüğü elinden alınan ya da işsiz bırakılan yoldaşlarımızla dayanışmak için oluşturulan fonun ilk adımını 'Dövüşe Dövüşe Yürünecek'le atıyor.

Şiirimizin yüzakı ve örnek komünist Behram'ın 50. şiir yılını partili yoldaşları olarak kutluyoruz.

Türkiye Komünist Partisi

